

NEMZETPOLITIKAI
KUTATÓINTÉZET

NPKI | NEMZETPOLITIKAI
KUTATÓINTÉZET

BETHLEN GÁBOR
Alapkezelő Zrt.

Budapest, 2017

TARTALOM

	Előszó	4
	Kutatás	5
	Oktatás	14
	Rendezvények, konferenciák	22
	Médiaszereplések	36
	Elemzések, tanácsadás, sajtószemle	39
	Publikációk	44

A Nemzetpolitikai Kutatóintézet (NPKI) 2011 novemberében jött létre. Alapítása óta a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. keretében, a Miniszterelnökség Nemzetpolitikai Államtitkárságának háttérintézményeként működik. Célja, hogy a határon túli magyar közösségekkel és az anyaországi támogatáspolitikákkal kapcsolatos ismereteket tudományos kutatások révén gyarapítsa, és a nemzetpolitikai döntéshozók számára is alkalmazható formában összegezze.

A Nemzetpolitikai Kutatóintézet tevékenységi köre három nagyobb csoportra osztható: a tudás megszerzése és összegzése (kutatás, elemzés), a tudás átadása (oktatás), valamint a tudás megjelenítése (publikációk, rendezvények, konferenciák).

NPKI | NEMZETPOLITIKAI KUTATÓINTÉZET

- **Célok:**
 - a nemzetpolitikai vonatkozású kutatások kezdeményezése és összehangolása
 - a kutatások eredményeinek a politikai döntéshozók számára is használható formában történő feldolgozása
- **Első 5 év alatt elért eredmények:**

A Nemzetpolitikai Kutatóintézet munkatársai:

Kántor Zoltán PhD (igazgató)

Ferenc Viktória PhD (kutatási referens)

Gaszó Dániel (kutatási referens)

György Kata (kutatási referens, titkár)

Rákóczi Krisztián (kutatási referens)

Harrach Gábor PhD (külső munkatárs)

Illyés Gergely (külső munkatárs)

Ludányi András PhD (önkéntes munkatárs)

NPKI | NEMZETPOLITIKAI KUTATÓINTÉZET

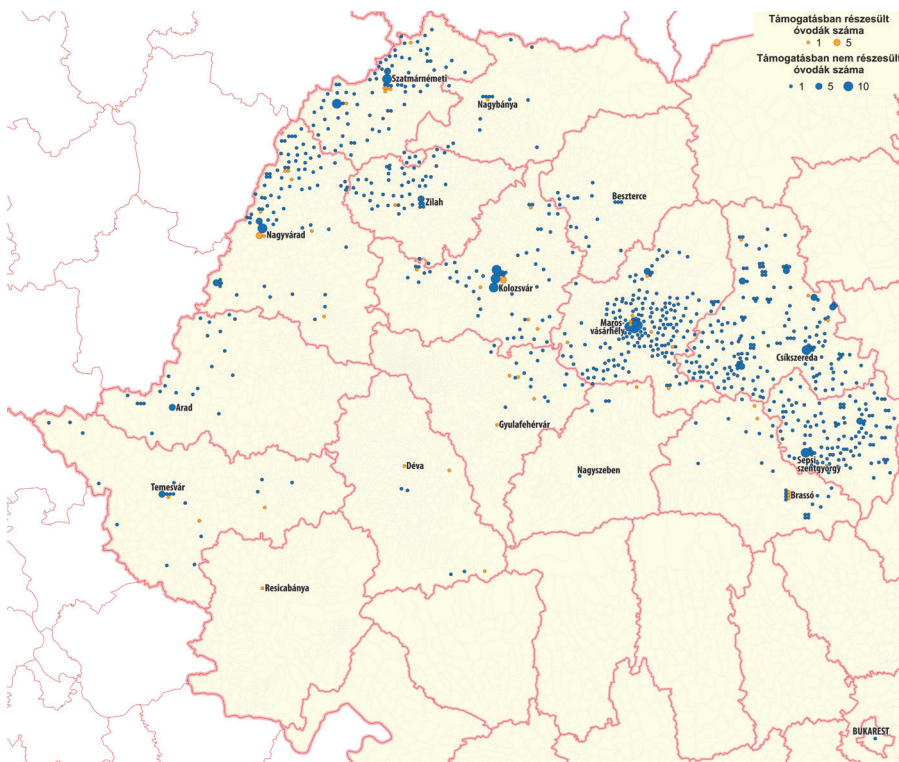
KUTATÁS

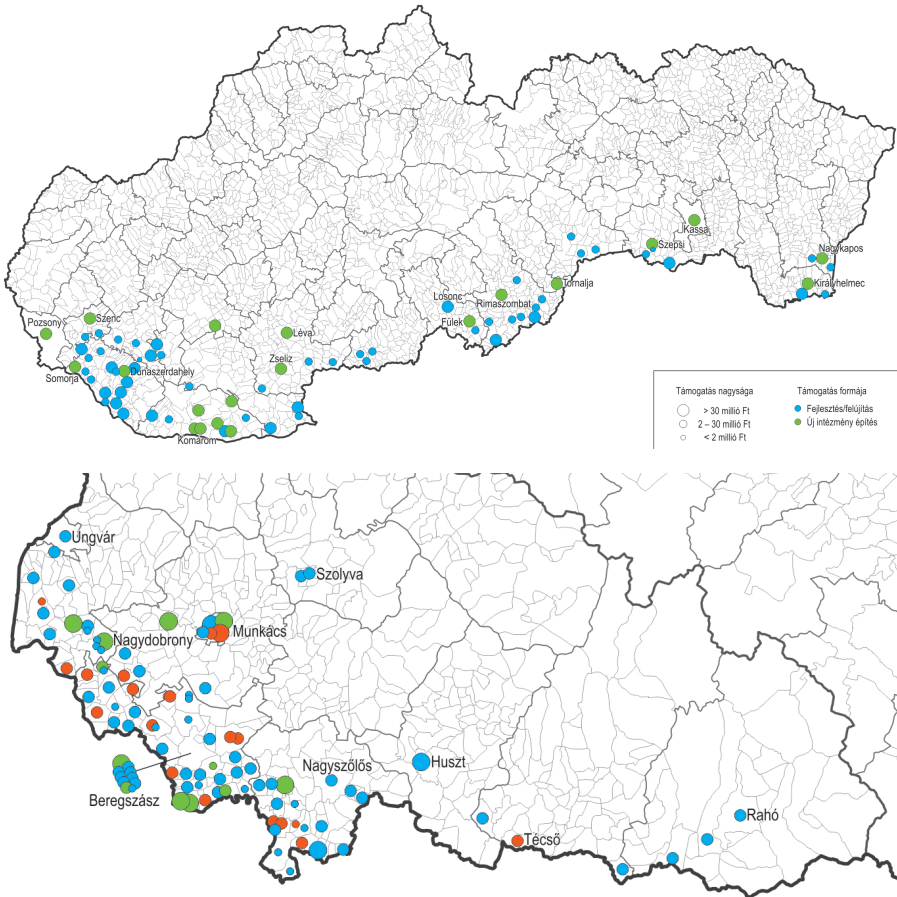
Kutatóintézetünk kiemelt feladatai közé tartozik a nemzetpolitikai vonatkozású kutatások kezdeményezése és összehangolása. A Nemzetpolitikai Államtitkárság által koordinált tematikus évekhez igazodó oktatási és gazdasági témájú kutatások mellett, az érintett magyar közösségek demográfiai és nyelvi folyamatainak, a külhoni magyar pártok választási eredményeinek és autonómiatörekvéseinek, a kisebbségi jogok betartásának, valamint a migrációs eredetű magyar diaszpóra-közösségek múltjának és jelenének tudományos feltérképezése is hozzátartozik intézetünk profiljához.

Kárpát-medencei óvodafejlesztési program

A jelenleg folyamatban lévő óvodafejlesztési program keretében megvalósuló kutatásunk célja: (1) a hat külhoni magyar régióra kiterjedő óvodáskorú gyermeklétszám, valamint településenkénti intézményi férőhely felmérése; (2) a szülői óvodaválasztással kapcsolatos attitűdök teljes körű feltérképezése. A kutatást reprezentatív minta alapján, kérdezőbiztosok segítségével valósítjuk meg, és várhatóan 2018 márciusára fejezzük be.

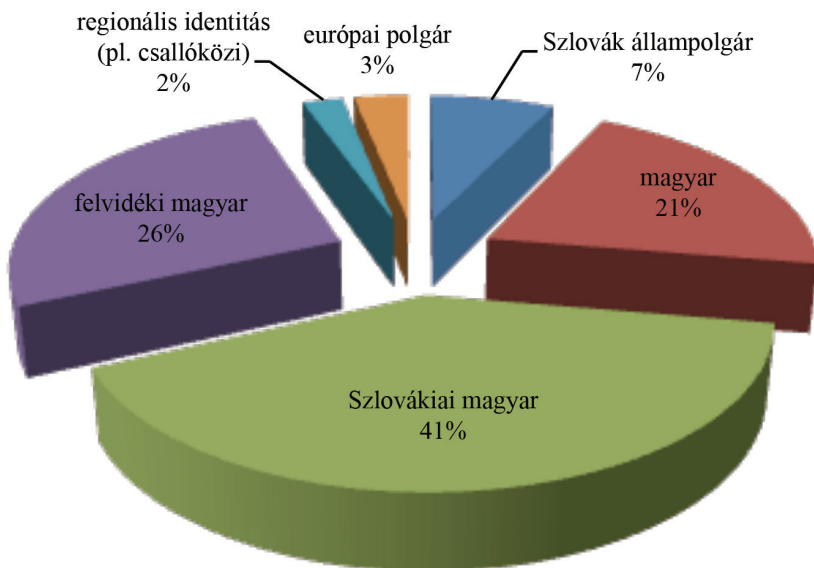
Az óvodás korosztályra való összpontosítás – mind a népesedési szempontok (asszimiláció lassítása és/vagy csökkentése), mind a külföldi magyar oktatási rendszer fenntarthatósága miatt – központi fontosságú, tehát kulcskérdés, hogy magyar vagy vegyes családokban született gyermekek milyen arányban kerülnek magyar oktatási intézménybe, már az iskolai oktatást megelőző szinten is. Külföldön a magyar óvodai ellátásban való részvétel két fő akadálya, hogy (1) a szülők egy része nem kívánja magyar óvodába íratni a gyermekét, mert úgy látja biztosítottnak a gyermek jövőjét, ha többségi nyelvű oktatásban részesül; (2) nincs magyar óvoda vagy megfelelő férőhely adott településen az óvodáskorúak számára.

Felvidéki közvélemény-kutatás

A felvidéki Pro Minoritate polgári társulás által kezdeményezett közvélemény-kutatás a Nemzetpolitikai Kutatóintézet együttműködésével 2017 őszén valósult meg. A kutatás célja a felvidéki magyar közösség nemzeti identitásának, kulturális értékeinek, valamint az anyaországról és a magyar nemzetpolitikáról alkotott képének feltérképezése volt. A Szlovákia 4 megyéjének magyar lakossággal rendelkező 14 járásában folytatott kérdőíves lekérdezés eredményei a felvidéki magyarság önszerveződését hivatottak segíteni.

Ön hogyan határozná meg magát?

Summa 2017 projekt

Ukrajnában utoljára hivatalos népszámlálás 2001-ben volt. A Summa 2017 projekt célja egy, a népszámlálási adatok hiányát pótló kutatás megvalósítása, mely a kárpátaljai magyar közösség jelenlegi számának, főbb demográfiai jellemzőinek, területi megoszlásának, munka- és tanulási célú migrációjának felmérésére irányul. A Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. támogatásával és a Momentum Doctorandus szervezet koordinációja mellett megvalósuló kutatás lebonyolításában a Nemzetpolitikai Kutatóintézet is részt vett. A kutatás eredményei jelenleg feldolgozás alatt állnak.

Pedagógusok Kárpátalján

2017-ben a Nemzetpolitikai Kutatóintézet – a Lehoczky Tivadar Társadalomtudományi Kutatóközpont munkatársaival együtt – részt vett a Nemzetpolitikai Államtitkárság és a Kárpátaljai Magyar Pedagógusszövetség közös kutatási projektjében, melynek során összesen 338 kárpátaljai gyakorló pedagógust kérdeztünk le.

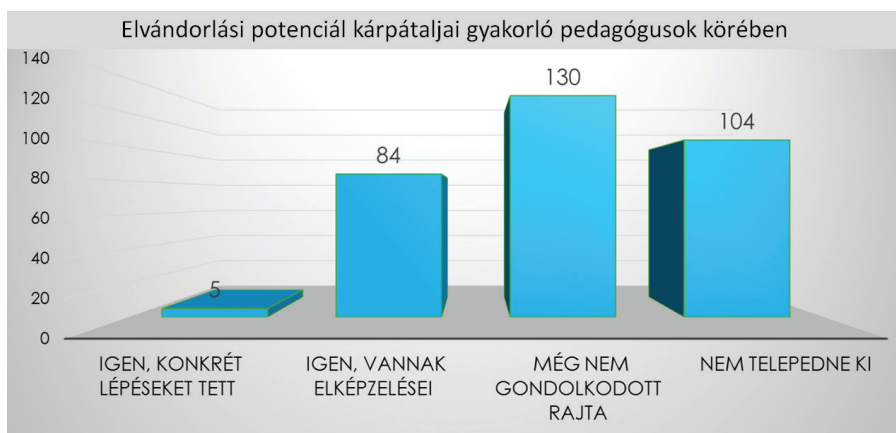
A kutatás célja: felmérni a kárpátaljai magyar óvodák és iskolák pedagógusainak szakmai és anyagi elégedettségét, biztonságérzetét, a szülőföldön maradásra vagy annak elhagyására vonatkozó terveit, valamint véleményét egy kidolgozás alatt álló új támogatási rendszerről.

A kutatás eredményei kimutatták, hogy a pedagógusok szerint a kárpátaljaiak három legfontosabb problémája: (1) a korrupció; (2) a kelet-ukrajnai háborús helyzet; valamint (3) a pénztelenség és az alacsony kereset. Az anyagi gondok ellenére azonban a kárpátaljai pedagógusok döntő többsége úgy véli, az elmúlt öt évben személyes és munkahelyi helyzete kevésbé romlott, mint a környezetében élő emberek életszínvonala vagy akár az ország gazdasági helyzete általában véve. Kutatásunk feltárta azt is, hogy a célcsoport pedagógiai identitásának egyik legfontosabb eleme a tanított tantárgyak szeretete, de nem sokkal ezután

szerepel a gyerekekkel való közös munka szeretete is. A kárpátaljai pedagógusoknak, ha választaniuk kellene, újra ezt a szakmát választanák, elégedettek, ha pedagógusi tapasztalataikra gondolnak, így szakmai kiégésről – ami a pályaelhagyás egyik alaptényezője – nem beszélhetünk.

Mivel kutatásunk egyik fő célja a kárpátaljai pedagógusok szülőföldjükről való elvándorlási szándékának feltérképezése volt, ezért feltettük azt a kérdést is: mennyire foglalkoztatja őket az elvándorlás gondolata?

TANDEM

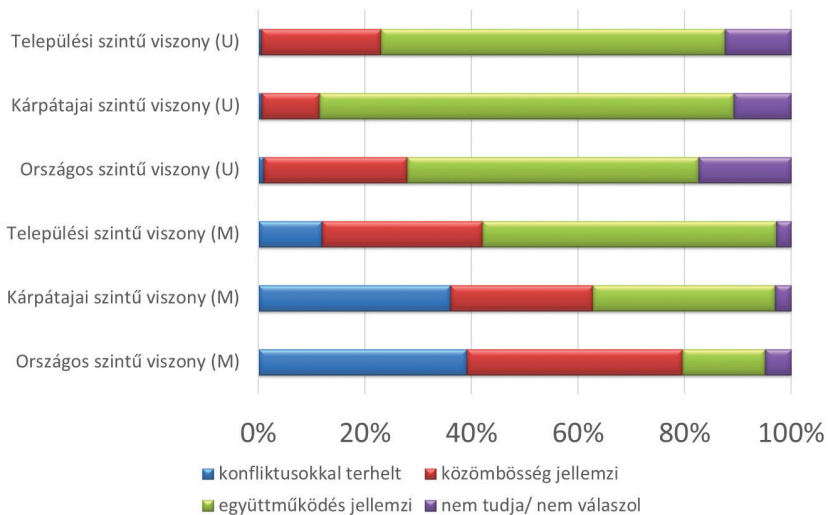
A TANDEM egy 2016 tavaszán és nyarán készített, Kárpátalja etnikailag heterogén lakossága felé irányuló kérdőíves-kutatás. A célcsoport kiválasztásakor egy 1200 főből álló reprezentatív mintát vettünk alapul, amelyben 800 ukrán és 400 magyar etnikumú, felnőtt korú (18–64 évesek) személy szerepelt nem, iskolai végzettség, korosztály és öt településtípus szerint.

A kérdőív az ukrán-magyar együttélési viszony mellett kitért a lakosság általános helyzetére, nyelvhasználatára, értékrendjére, társadalmi közérzetére, migrációs tapasztalataira, valamint Magyarország Kárpátalja-politikájának értékelésére is.

A felmérés több intézmény közös munkájával valósult meg: a Nemzetpolitikai Kutatóintézet mellett a Momentum Doctorandus társadalmi szervezet, valamint a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Hodinka Antal Nyelvészeti Kutatóközpontja és Lehoczky Tivadar Társadalomkutató Intézete is részt vettek a kutatásban. Az ukrán lakosság körében végzett terepmunka kivitelezésében az Ungvári Nemzeti Egyetem Szociológiai és Szociális Munka Tanszéke és a Kárpáti Közvélemény-kutató Központ is közreműködtek. A kutatási projekt megvalósulását a Bethlen Gábor Alap támogatta, melynek költségvetési támogatási forrását a Miniszterelnökség biztosította. A projekt lebonyolítója a Momentum Doctorandus szervezet volt.

Hogyan jellemezhető az ukránok és a magyarok közötti viszony?

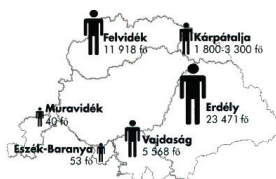
Jelentés a külhoni fiatal magyar vállalkozók helyzetéről

A Nemzetpolitikai Államtitkárság felkérésére és a Hétfa Kutatóintézet együttműködésével 2016-ban készítettük el a tematikus évhez kötődő, külhoni fiatal magyar vállalkozók helyzetéről, fejlesztési igényeiről és vállalkozásalapítási szándékairól szóló jelentésünket.

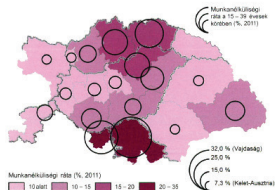
A statisztikai adatelemzésen, kérdőíves vizsgálatokon és térségi esettanulmányokon alapuló Jelentés kiemelt hangsúlyt helyez: (1) a magyarulta Kárpát-medencei régiók fiataljainak vállalkozással, vállalkozásindítással kapcsolatos véleményeire; (2) a magyar nyelvhasználat jelentőségére a vállalkozások életében; (3) a nemzeti identitás és nyelv szerepére a vállalkozások működésében; valamint (4) a vizsgált térség fiatal vállalkozóinak fejlesztési szükségleteire és lehetőségeire.

NPKI NEMZETPOLITIKAI
KUTATÓINTÉZET

A külhoni magyar fiatal vállalkozók
becsült létszáma a Kárpát-medencében

A munkanélküliségi ráta alakulása a
Kárpát-medencében

Megkapaszkodás gyarapodás, bátorítás

A külhoni magyar fiatal vállalkozók helyzete a
Kárpát-medencében

Hogyan jelenik meg a magyarság a fiatal
vállalkozók életében és működésében?

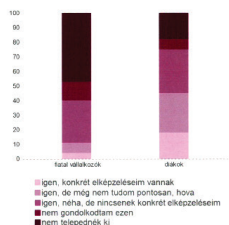

Mekkora a becsülete a vállalkozói létnek a
külhoni magyar fiatalok körében?

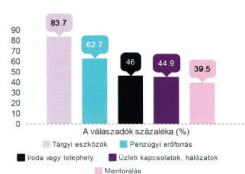
A válaszadó diákok körében:

Gondolt-e már Ön arra, hogy
kitelepedjen külföldre?

Mit kíván a külhoni magyar fiatal
vállalkozó a magyar államtól?

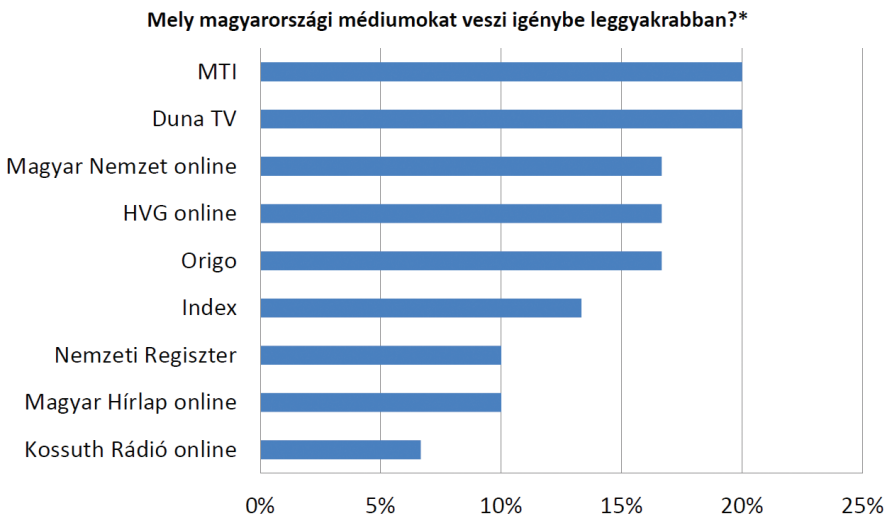

Diaszpórákutatás

A szomszédos országokban élő, XX. századi határváltoztatások következtében kialakult magyar kisebbségi közösségek kutatása mellett intézetünk főtevékenységei közé tartozik a diaszpórákutatás is. Különböző forrásanyagok felhasználásával és eltérő kutatási módszerek alkalmazásával folyamatosan dolgozunk azon, hogy a világban szétszórt migrációs eredetű magyar közösségekről és intézményrendszereikről minél tágabb, átfogóbb és a nemzetpolitikai döntéshozók számára is használható ismeretanyagot állítsunk össze és tegyünk közzé. Ezirányú tevékenységeink közé tartozik egy folyamatosan bővülő adatbázis összeállítása, mely strukturáltan jeleníti meg a különböző magyar diaszpóra-szervezetek tevékenységi köreit.

2015 augusztusa és 2016 májusa között online kérdőíves felmérést folytattunk a diaszpórában működő magyar nyelvű médiumok sajátosságainak, valamint regionális és magyarországi kapcsolatainak feltérképezésére. A megszólított, Kárpát-medencén kívüli magyar nyelvű nyomtatott és online sajtótermékek, valamint rádió- és tévéműsorok készítőinek válaszaiból összeállított kutatási részeredményeink elérhetők honlapunkon (www.npki.hu).

* Legalább két válaszadó által megemlített médiumok.

A Nemzetpolitikai Kutatóintézet fennállása óta meghonosította és kiterjesztette a nemzetpolitika oktatását Magyarországon. Elsődleges célunk ezzel, hogy a közigazgatásban dolgozó tisztviselők és az egyetemi hallgatók külhoni magyarokról meglévő ismereteit bővítsük és mélyítsük. Ennek érdekében kutatóintézetünk munkatársai több felsőoktatási intézményben, kurzuson, konferencián, továbbképzésen és nyári egyetemen adnak elő rendszeresen.

A Nemzeti Közszolgálati Egyetemen (NKE) 2013 óta oktatjuk „A nemzetpolitika elméleti és intézményi alapjai” című tantárgyat.

2012. és 2015. között a Károli Gáspár Református Egyetem Állam- és Jogtudományi Karának külügyi szaktanácsadó szakirányú továbbképzésén a „Magyar nemzetpolitika és kisebbségi jogok” tantárgy oktatásában vettünk részt.

2012 óta félévente kétnapos akkreditált továbbképzést tartunk a közigazgatásban dolgozóknak. A nemzetpolitika alapismereteiről szóló, tizenegy kreditpontot érő képzésünkre minden alkalommal megközelítőleg hetvenen jelentkeznek.

Munkatársaink rendszeresen részt vesznek a 2013-ban elindított Kőrösi Csoma Sándor Program és a 2015-től működő Petőfi Sándor Program ösztöndíjasainak képzésében.

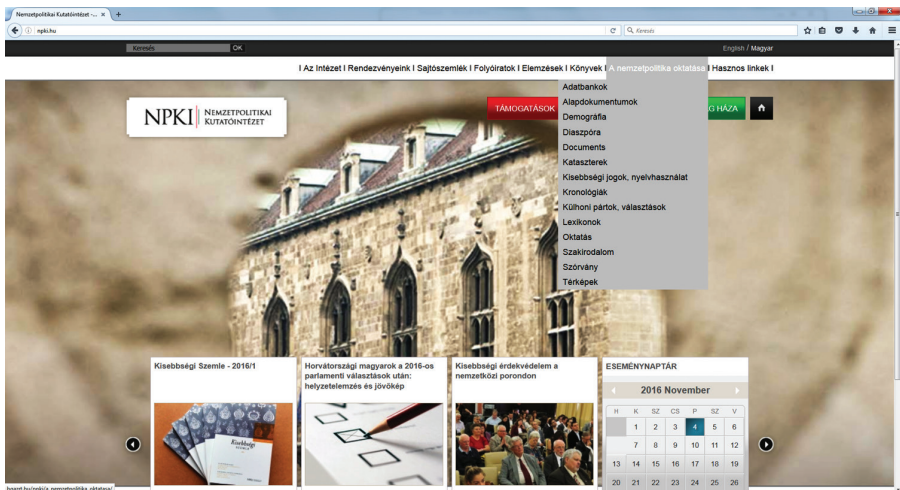
Mindemellett igyekszünk eleget tenni a különböző egyetemi meghívásoknak. Az elmúlt években az Andrássy Egyetemen, a Pázmány Péter Katolikus Egyetemen (PPKE), az ELTE-n, az NKE-n, a veszprémi Pannon Egyetemen, a Szegedi Tudományegyetem, a Pécsi Tudományegyetemen és a Babeş–Bolyai Tudományegyetemen tartottunk előadásokat.

2013 novemberében jelent meg *Nemzetpolitikai alapismeretek közszolgálati tisztviselők számára* című kötetünk, mely elsősorban a közigazgatásban dolgozók képzését segíti, de hasznos ismereteket nyújt az egyetemi képzésben résztvevő hallgatók, valamint a nemzetpolitika iránt érdeklődő laikusok számára is. A kötet nemcsak a különböző nemzetpolitikai képzések alaptan-könyve lett, hanem bekerült az ELTE, az NKE, valamint a PPKE tanterv szerint

oktatott, kisebbségpolitikát és nemzetpolitikát érintő tantárgyainak kötelező szakirodalmába is. A tankönyv anyagának kiegészítése és folyamatos bővítése érdekében honlapunkon létrehoztuk „A nemzetpolitika oktatása” menüpontot, melyen keresztül tematikus formában, mintegy 150, kutatási területeinkkel foglalkozó tanulmány érhető el (www.npki.hu).

Kisebbségvédelem Európában Nyári Egyetem

A Nemzetpolitikai Kutatóintézet és a Kisebbségi Jogvédő Intézet közös szervezésében 2012 óta minden évben megvalósul a gödöllői nyári egyetemen külföldi joghallgatók sajtáthatnak el nemzetpolitikáról szóló ismereteket.

A nyári egyetem minden napja a kisebbségi jog egy-egy különálló területébe nyújt betekintést. A résztvevők közelebbről megismerhetik a civil szervezetek működését, valamint a kutatói élet összetettségét. A képzés rendkívül gyakorlatorientált, hiszen praktizáló szakemberek, ügyvédek, egyetemi tanárok

és gyakorlott kutatók tartják a programokat, saját tapasztalataikat megosztva a közönséggel.

A Kisebbségvédelem Európában Nyári Egyetem fennállása óta közel 200 külföldi és anyaországi joghallgató, gyakorló jogász, politológus és szociológus képzéséhez járult hozzá a kisebbségvédelem területén. A két szervező intézet ezt a tevékenységét természetesen a jövőben is folytatni kívánja, elősegítve ezzel a Kárpát-medencei magyarság jogtudatosságának erősítését és a külföldi közösségek megmaradását, jogi gyarapodását.

Bálványosi Nyári Szabadegyetem és Diáktábor

A tusnádfürdői nyári szabadegyetem keretében, a Nemzetpolitikai Kutatóintézet – a Nemzetpolitikai Államtitkársággal közösen – 2014 óta működteti a Bethlen Gábor Sátorat, mely minden évben színes programokkal várja a nemzetpolitika és a kisebbségkutatás iránt érdeklődő táborozókat.

A háromnapos programsorozat alatt több mint 15 panelbeszélgetés és 60 előadó nyújt ismereteket a külföldi magyar kisebbségi közösségekről, a nyugati diaszpóráról és anyaországi támogatásukról. A Bethlen Gábor Sátorban megvitatásra kerülnek: az anyaországi támogatáspolitikák és pályázati lehetőségek; az állampolgárság és az egyszerűsített honosítás intézménye; a kisebbségi jogok és kisebbségi autonómia; a Kárpát-medencei magyar tannyelvű oktatás és óvodafejlesztés kérdése; a külföldi magyar politikai pártok és civil szervezetek működése, tevékenysége és céljai; a külföldi magyar vállalkozások és gazdaságfejlesztés lehetőségei; valamint az emigráció- és diaszpórakutatás legfőbb kérdései.

RENDEZVÉNYEK, KONFERENCIÁK

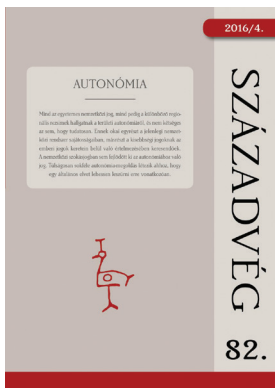
A kutatómunkánk során összegyűjtött ismeretek átadása érdekében – oktatási tevékenységeink mellett – folyamatosan kezdeményezünk és szervezünk konferenciákat, szemináriumokat, kerekasztal-beszélgetéseket, hazai és nemzetközi porondon egyaránt. Rendezvényeinken – szakértő kutatókollégák mellett – igyekszünk megszólítani az érintett és vizsgált kisebbségi közösségek képviselőit, valamint az anyaországi támogatásokért felelős nemzetpolitikai döntéshozókat is.

Magyarok a téren: civilek és nemzetpolitika című rendezvényünk (Magyarság Háza – Duna Palota, 2017. szeptember 18.) a határon túli magyar vonatkozású fesztiválokról, Magyar Napokról szólt.

A Nemzetpolitikai Kutatóintézet és a Századvég Alapítvány közös rendezvényén (Magyarság Háza, 2017. március 20.) bemutatásra került *Kisebbségi Szemle* című folyóiratunk legújabb száma, a *Századvég* folyóirat 2016/4-es kisebbségi autonómiáról szóló tematikus lapszáma – melynek vendégszerkesztője volt Kántor Zoltán, kutatóintézetünk igazgatója –, valamint a hasonló témában megjelenő, Kárpát-medencei magyar autonómiatörekvéseket összegző, *Joggal Európában* című kötet (Nemzetpolitikai Államtitkárság – L'Harmattan, Budapest, 2016.).

Jogkiterjesztési küzdelem Ukrajnában: eszközök és lehetőségek című rendezvényünkön (Magyarország Háza, 2017. február 10.) Kántor Zoltán moderátor, kutatóintézetünk igazgatója az előadások keretében elhangzott politikai szakvéleményeket összegezve elmondta: „A béke és stabilitás előfeltétele Ukrajnában, hogy a kisebbségek helyzetét rendezzék.”

Szili Katalin miniszterelnöki megbízott autonómatörekvéseket áttekintő, *Joggal Európában* (Nemzetpolitikai Államtitkárság – L'Harmattan, Budapest, 2016.) című könyvének Nemzetpolitikai Kutatóintézet közreműködésével szervezett bemutatóján (Magyarország Háza, 2016. április 21.), Semjén Zsolt nemzetpolitikáért felelős miniszterelnök-helyettes kihangsúlyozta: *„Az autonómatörekvések és követelések nem függhetnek a környező országok, utódállamok politikai szituációjától és tetszésétől, ezek megvalósulásához ragaszkodni kell. Fontos ugyanakkor, hogy a külhoni nemzetrészek is akarják az autonómat és ezért lépéseket is tegyenek.”*

Szerbiai választásokat elemző rendezvényünkön (Magyarság Háza, 2016. április 25.) Potápi Árpád János nemzetpolitikáért felelős államtitkár kijelentette: *„Nagyon nagy eredménynek látom azt, hogy a vajdasági magyarsággal és a VMSZ-szel a mindenkori szerb hatalomnak, a szerb pártoknak számolniuk kell.”*

A Nemzeti Összetartozás Napja alkalmából, 2016. május 30-án, a Magyarság Háza egyhetes programjának Nemzetpolitikai Kutatóintézet által szervezett nyitókonferenciáján Szilágyi Péter kiemelte: *„Minden keserű és nehéz történet ellenére mégis ma, közel száz évvel az országvesztés után, magyarok százezrei őrzik az anyanyelvet, élik meg a magyar kultúrát, az erdélyi, a felvidéki, a délvidéki és a kárpátaljai nemzetrészekben. Összetartozásunk egyre inkább élő valósággá*

válík a Kárpát-medencében és a diaszpórában egyaránt.” A nemzetpolitikáért felelős helyettes államtitkár a megmaradás titkát, a minőségi intézményrendszer mellett a külhoni magyar közösségek karizmatikus vezetőiben látta. Példaként említette Márton Áront Erdélyben, Esterházy Jánost Felvidéken, Olofsson Placid atyát, Gulácsy Lajos püspököt a szovjet lágerekben és Bőjte Csabát a nehéz sorsú gyermekek között.

Kisebbségi érdekvédelem a nemzetközi porondon című rendezvényünkön (Magyarország Háza, 2016. szeptember 20.), Potápi Árpád János nemzetpolitikaért felelős államtitkár nyitóbeszéde után előadást tartottak: Vincze Lóránt (elnök, Európai Nemzetiségek Föderatív Uniója, FUEN), Menyhárt József (elnök, Magyar Közösség Pártja) és Heinek Ottó (elnök, Magyarországi Németek Országos Önkormányzata).

A Magyar Szórvány Napja alkalmából 2016. november 15-én tartott rendezvényünkön tudományos szimpóziumra került sor. A előadások kiemelt témái az oktatási kihívások, népesedési folyamatok, nyelvhasználat és nyelvi jogok voltak. A rendezvény keretében Cseke Péter *Szigetek – szórványok a Kárpát-medencében és Észak-Amerikában* (Korunk – Komp-Press, Kolozsvár, 2016.) című kötete is bemutatásra került.

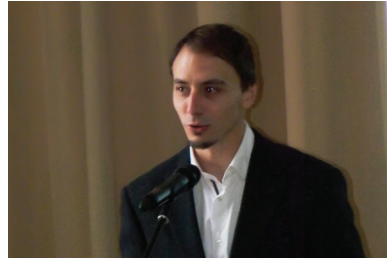
2016. november 17-én került sor a *TANDEM 2016* kárpátaljai szociológiai felmérés első eredményeinek bemutatására. Kántor Zoltán (kutatóintézetünk igazgatója), Grezsa István (kormánybiztos) és Kovály Katalin (elnök, Momentum Doctorandus Társadalmi Szervezet) köszöntői után, Darcsi Karolina, Csernicskó István és Rákóczi Krisztián kutatók ismertették a felmérés eredményeit.

Választás vagy népszavazás? Katalónia elszakadásának kérdése az előrehozott tartományi választások fényében című kerekasztal-beszélgetésen (Magyarság Háza, 2015. szeptember 28.) Tóth Norbert, Nagy Sándor Gyula és Gazsó Dániel hangsúlyozták, hogy Katalónia jövője szempontjából a legfontosabb kérdés, hogy a madridi és a barcelonai vezetők képesek lesznek-e kommunikálni egymással.

A katalán kérdést követően, *Autonómia 2.0 avagy az autonómia továbbfejlesztésének kérdése az állandó választások tükrében* című rendezvényünkön (Magyar-ság Háza, 2015. október 21.) a Finnországhoz tartozó árchipelagus (Åland-szigetek) svéd nemzetiségi autonómiájának sajátosságait, valamint az október 18-i állandó tartományi választások eredményeit vettük górcső alá.

A Nemzetpolitikai Kutatóintézet együttműködésével megvalósult *Értjük egymást?* című konferencián (Magyarság Háza, 2015. november 13.) Semjen Zsolt nemzetpolitikáért felelős miniszterelnök-helyettes úgy vélte: *„A magyar nemzet megmaradásának egyik legfontosabb fundamentuma az autonómia kívánsa.”*

2015 a külhoni magyar szakképzés éve záró-konferenciáján (Magyarság Háza, 2015. november 30.) Potápi Árpád János nemzetpolitikáért felelős államtitkár, Cseresnyés Péter munkaerőpiacért és képzésért felelős államtitkár, valamint Román István agrárszakképzésért felelős helyettes államtitkár összegezték a tematikus év során végzett munka tapasztalatait.

Nemzetközi konferenciáink

- Hungarian Autonomy in Central Europe (7 April, 2017)
- Diaspora Engagement: Governmental and Civil Approaches (25–26 September, 2013)
- Territorial Autonomies in Europe: Solutions and Challenges (8–9 April, 2013)
- Ethnic Parties in Eastern and Western Europe (29 November, 2012)
- Kin-State Policies in Europe and Across the Globe (28 September, 2012)
- Minority Rights in Practice (25 November, 2011)

Lőrincz Csaba-díj

A Lőrincz Csaba-díjat 2016-ban a Nemzetpolitikai Kutatóintézet igazgatója, Kántor Zoltán kapta.

„A Nemzetpolitikai Kutatóintézet a tudomány, a politika, a közigazgatás és a civil szféra mezsgyéjén mozog. Voltaképp egy hibrid intézetről van szó. Tudományos munkát végzünk – mely elsősorban a módszertanban nyilvánul meg – annak érdekében, hogy akkurátus tanácsokat tudjunk adni a politikának és a közigazgatásnak” – fejtette ki Kántor Zoltán a díj átvétele után tartott előadásában (Benczúr Ház, 2016. június 24.).

A Nemzetpolitikai Kutatóintézet munkatársai, kutatásaink eredményeiről, rendezvényeinkről, konferenciáinkról, valamint az aktuális nemzetpolitikai és kisebbségi kérdésekről rendszeresen számolnak be magyarországi és külföldi médiumoknak. Leggyakrabban az M1, a Duna TV, a Duna World, a Hír TV, az Echo TV, a Kossuth Rádió, az Inforádió, a Lánchíd Rádió, a Népszabadság, a Magyar Hírlap, a Magyar Nemzet, a Heti Válasz, a Közzolgálat és a Transindex riporterei, újságírói keresik fel intézetünket. Rendezvényeinkről rendszeresen beszámol az MTI, melynek köszönhetőn híreink a külföldi magyar portálokra is felkerülnek.

„Nem feltétlenül kell áttérni a kétnyelvű oktatásra, vagy az egynyelvű ukrán nyelvű oktatásra, hanem a magyar oktatási rendszeren belül az ukrán nyelvoktatás reformjával is elő lehet mozdítani a kisebbségek ukrán nyelvi kompetenciáit” – magyarázta Ferenc Viktória az ukrán oktatási törvény kisebbségi jogokat szűkítő 7. cikkelyét az M1 *Ma este* című műsorában, 2017. szeptember 20-án.

Illyés Gergely a romániai parlamenti választásokról fejtette ki szakvéleményét az M1 *Szemtől szembe* című műsorában, 2016. december 4-én.

Kántor Zoltán a két nagy magyar-magyar fórum – a Magyar Állandó Értekezlet (MÁÉRT) és a Magyar Diaszpóra Tanács (MDT) – várható témáiról beszélt az M1 *Ma reggel* című műsorában, 2016. november 30-án.

Rákóczi Krisztián a szlovák parlamenti választások eredményeiről számolt be az M1 *Ma este* című műsorában, 2016. március 7-én.

„Elengedhetetlennek tartja a külhoni támogatások sikeres megvalósításához és a nemzetpolitika célirányos fejlesztéséhez a külhoni magyar közösségek mélyebb, alaposabb

megismerését a Nemzetpolitikai Kutatóintézet. Az intézet gyorsjelentése szerint minden, a világban élő magyar közösségnek egyedi a helyzete, ezért az anyaországi segítség nem lehet sikeres az ő helyi lokális kultúrájuk és többes kötődéseik figyelembevétele nélkül” – hangzott el az M1 *Ma reggel* című műsorának 2015. december 22-i adásában. A műsor vendége munkatársunk, Gázsó Dániel volt, akinek az említett, Magyar Diaszpóra Tanács 2015. évi ülése kapcsán, magyar és angol nyelven írt elemzéseit közzétettük honlapunkon (www.npki.hu).

ELEMZÉSEK, TANÁCSADÁS, SAJTÓSZEMLE

Saját és más kutatóműhelyek bevonásával készített felméréseink eredményeit a politikai döntéshozók számára is használható formában dolgozzuk fel. A naprakész és célirányos gyorselemzéseken és háttéranyagokon túl, tanácsadással, véleményezéssel, valamint kutatási eredményeink összegzése alapján tett javaslatainkkal is igyekszünk segíteni a magyarországi és külhoni magyar politikai szereplők munkáját, szakmai döntéseik megalapozottságát, a nemzetpolitika strukturált és hatékony működését.

NPKI Elemzések

2014–2017

- Szükséges, de nem elégséges. Az ukrán oktatási reform és a nemzeti kisebbségek (2017. szeptember 26.)
- Az Egyesült Államok Külügyminisztériumának 2016-os évre vonatkozó emberi jogi jelentéseinek magyar vonatkozásai a Kárpát-medence országai-ban – összehasonlító elemzés (2017. március 7.)
- Az Európai Unió Törvényszékének ítélete a Minority SafePack európai polgári kezdeményezés ügyében (2017. február 22.)
- Parlamenti választások Romániában (2016. december 22.)
- Az erdélyi magyar felekezeti oktatás a korrupcióellenes harc célkeresztjében (2016. november 22.)

- Előrehozott parlamenti választások Horvátországban (2016. október 13.)
- Az Egyesült Államok Külügyminisztériumának a vallásszabadságról szóló éves jelentései a Kárpát-medence országában (2016. augusztus 24.)
- Magyar nyelvű médiumok a diaszpórában – Kutatási részeredmények (2016. június 23.)
- Helyhatósági választások Romániában (2016. június 16.)
- A 2016. április 24-i szerbiai választások (2016. június 1.)
- Az Active Watch jogvédő szervezet jelentései a romániai magyarellenességről (2016. május 27.)
- Az Egyesült Államok Külügyminisztériumának éves emberi jogi jelentései a Kárpát-medence országában (Szlovákia, Ukrajna, Románia és Szerbia) – összehasonlító elemzés a 2011–2015-ös évekre (2016. május 4.)
- Választások és kormányalakítás Szlovákiában: megerősödő szélsőségesek és apátiába esett magyar szavazók (2016. március 22.)
- A magyar civil jogvédelem helye, szerepe és mozgástere ma Erdélyben (2016. február 18.)
- Választások előtt Szlovákiában: magyar esélyek (2016. január 21.)
- A magyar diaszpóra anyaországa (2015. december 18.)
- Milyen messze világíthatnak az őrtüzek? – Kivilágították Székelyföld határait szombat este (2015. október 27.)
- Választás után, választás előtt – Katalónia és a függetlenség dilemmája (2015. október 12.)
- Az új román zászlótörvény elfogadásának hatása a székely zászló használatára (2015. szeptember 20.)
- A Kisebbségvédelmi Keretegyezmény szerbiai monitoringja – sikeres magyar érdekérvényesítés az Európa Tanács Miniszteri Bizottságában (2015. július 15.)
- Ukrán közigazgatási reform és kisebbségi érdekképviselés (2015. július 1.)
- Új választási törvény Romániában – Csak az államfő kihirdetésére vár a jogszabály (2015. június 27.)
- Az RMDSZ-delegáció washingtoni látogatásának jelentősége (2015. június 15.)

- Kisebbségvédelem vagy államvédelem (2015. május 6.)
- Az RMDSZ 12. Kongresszusának tanulságai (2015. április 21.)
- Van-e magyar kérdés Romániában? (2015. március 9.)
- A jogbiztonság elvét sérti az állampolgársági rendelet (2015. február 11.)
- A külföldön élő állampolgárok szavazati joga parlamenti választásokon, az EU-n kívüli európai országokban (2015. február 2.)
- Románia és az ukrán válság – Az ukrainai román kisebbség védelme háttérbe szorult (2015. január 28.)
- „Prioritásként kell kezelni a nemzetiségi arányok alapján kialakított választási körzeteket Ukrajnában” – véli az EBESZ (2015. január 14.)
- A sepsiszentgyörgyi Székely Mikó Kollégium visszaállamosítása (2015. január 8.)
- Államfőválasztás Romániában – Első és második forduló (2014. november 18.)
- Magyar nemzeti tanácsi választás Vajdaságban (2014. október 29.)
- Függetlenségi népszavazás Skóciában: túlmutató hatások (2014. szeptember 23.)
- Anyanyelvhasználat külhonban: utak a törvény paragrafusától az élő jogig (2014. június 16.)
- Európai parlamenti választások Romániában (2014. május 29.)
- Megmaradt a felvidéki magyarság brüsszeli képviselője (2014. május 27.)
- Semmi új a nap alatt: kisebbségi jogok, kettős állampolgárság, autonómia (2014. május 15.)
- A külföldön lakóhellyel rendelkező állampolgárok szavazati joga parlamenti választásokon az Európai Unió tagállamaiban (2014. május 13.)
- EP-választások 2014: magyar jelöltek (2014. május 9.)
- Megalakult az új kormány Szerbiában (2014. április 30.)
- Európa Tanácsi határozat a nemzeti kisebbségek helyzetéről és jogairól (2014. április 15.)
- Külhoni voksok a 2014-es parlamenti választásokon (2014. április 7.)
- A kisebbségi autonómiához való jog kérdése a nemzetközi jogban (2014. április 1.)

- Előrehozott választást tartottak Szerbiában (2014. március 24.)
- Szlovák államfőválasztás: mérsékelt magyar siker (2014. március 20.)
- A kisebbségek védelme az európai pártok és az EP-ben képviselettel rendelkező jelentősebb szervezetek választási programjában (2014. március 20.)
- Kormányátalakítás Romániában (2014. március 11.)
- Véglegesek a magyar pártok listái a szerbiai előrehozott választásokra (2014. március 3.)
- Kisebbségek nyelvi jogai Ukrajnában: a 2012-es nyelvtörvény eltörlése és az új törvénytervezet (2014. február 26.)
- Franciaország jelentős lépést tett a Nyelvi Karta ratifikációja érdekében (2014. február 17.)
- Alkotmánymódosítás Romániában – Lehetőség vagy veszély? (2014. február 12.)
- A gagauz autonómia perspektívái (2014. február 11.)
- Állampolgárság, szavazás (2014. február 6.)
- A szerbiai alkotmánybíróság alkotmányellenesnek ítélte a nemzeti tanácsi törvény több szakaszát (2014. február 4.)
- Politikai játékszerré vált a kettős állampolgárság kérdése (2014. február 3.)

Analyses

- The Annual Reports of the United States Department of State for the Countries of the Carpathian Basin Compared and Analyzed for the Years 2011–2015 (15 August, 2016)
- The Hungarian Diaspora’s Kin-State (2 March, 2016)
- European Citizens Initiative: A Legal (Political) Instrument for Advocating the Protection of National Minorities in the European Union? (13 July, 2015)
- Minority Protection or State Protection? (May 11, 2015) Is There a “Hungarian Issue” in Romania? (18 March, 2015)

- The Re-Nationalization of the Székely Mikó High School of Sepsiszentgyörgy (17 February, 2015)
- The Slovak Ministerial Decree on the Verge of The Principle of Legal Certainty (12 February, 2015)
- OSCE Prioritizes the Establishment of Electoral Districts that Take Into Account the Settlement of National Minorities (19 January, 2015)
- Enhanced Representation of Minority Interests in the EP: The Significance of Transborder Hungarian Mandates (12 June, 2014)
- There Is Nothing New Under the Sun: Minority Rights, Dual Citizenship, and Autonomy (22 May, 2014)
- Resolution of the Council of Europe on the Situation and Rights of National Minorities (16 April, 2014)

A magyar és angol nyelven közölt elemzéseken és tanácsadáson kívül kutatóintézetünk – a Nemzetpolitikai Államtitkárság Stratégiai Tervező és Tájékoztatási Főosztályával közösen – készíti a *Napi Nemzetpolitikai Sajtószemlét*, amelyet a főosztály küld ki a nemzetpolitikában és az ahhoz köthető területeken dolgozó szakembereknek és érdeklődőknek. A sajtószemlét összeállító munkatársaink késő este, illetve kora reggel szemléznek megközelítőleg harminc honlapot. A hét főbb nemzetpolitikai eseményei egy külön, *Heti Nemzetpolitikai Összefoglalóban* kerülnek közzétételre magyar és angol nyelven egyaránt. Mind elemzéseink, mind a napi és heti sajtószemlék elérhetők honlapunkon (www.npki.hu).

2017. február 1-én megjelent az

1 5 0 0.

Nemzetpolitikai
Sajtószemle

MINISZTERELNÖKSÉG
HUMÁN ERŐFORRÁS-KEZELÉSI MINISZTERHATÁRSZÉK
HUMAN RESOURCES MANAGEMENT

NPKI | NEMZETPOLITIKAI
KUTATÓINTÉZET

A hazai és nemzetközi tudományos porondon való részvétel érdekében több saját és szerkesztett kiadványt készítettünk és jelentettünk meg.

Folyóirat-szerkesztés

2012. és 2015. között a *Kisebbségkutatás* című negyedévente megjelenő folyóirat, valamint a *Minority Studies* angol nyelvű évkönyv a Nemzetpolitikai Kutatóintézet szakmai közreműködésével, valamint a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. támogatásával jelent meg. A Lucidus Kiadó alá tartozó folyóiratok szerkesztésében kutatóintézetünk munkatársai közül Ferenc Viktória, Gazsó Dániel és Kántor Zoltán vettek részt.

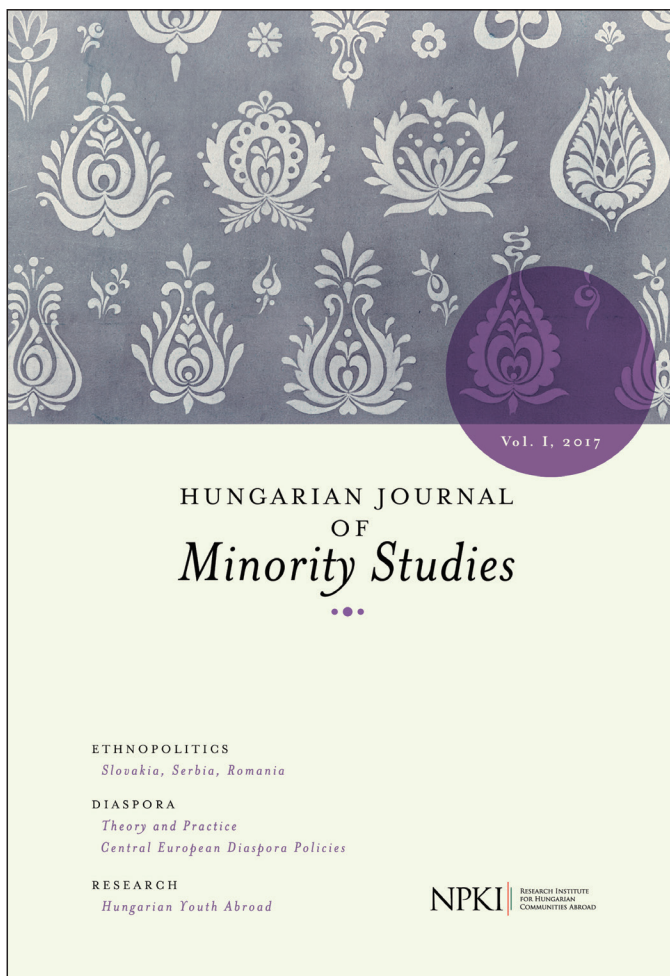

2016-ban *Kisebbségi Szemle* néven önálló, negyedévente megjelenő folyóiratot indítottunk. 2017-ben kiadásra került saját angol nyelvű évkönyvünk, a *Hungarian Journal of Minority Studies* első száma is. Mindkét folyóirat a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. kiadásában jelenik meg.

Az új folyóiratok elindításával célunk olyan tanulmányok megjelentetése, amelyek a tudományos közösséget közelebb hozzák a nemzetpolitika működéséhez, ugyanakkor a nemzetpolitikai döntéshozók számára is alkalmazható ismereteket nyújtanak.

Mind a négy folyóirat – a *Kisebbségkutatás*, a *Minority Studies*, a *Kisebbségi Szemle* és a *Hungarian Journal of Minority Studies* – munkatársaink által szerkesztett lapszámainak tanulmányai elektronikus formában is elérhetők honlapunkon (www.npki.hu).

Munkatársaink tanulmányai

válogatás 2012–2017

- Gazsó Dániel: Diaspora Policies in Theory and Practice. *Hungarian Journal of Minority Studies*, 2017 (1). 65–87.
- Harrach Gábor – Rákóczi Krisztián: The 2016 Parliamentary Elections in Slovakia – Hungarian Representation in the Political Scene. *Hungarian Journal of Minority Studies*, 2017 (1). 7–24.
- Illyés Gergely: Parliamentary Elections in Romania – A Stable Left-Leaning Majority, and a Divided Opposition. *Hungarian Journal of Minority Studies*, 2017 (1). 46–62.
- Illyés Gergely – Székely István Gergő: Parlamenti választások Romániában – Stabil baloldali többség, megosztott ellenzék. *Kisebbségi Szemle*, 2017 (1). 35–58.
- Harrach Gábor: Szavazói átjárás az MKP és a Most–Híd között. *Kisebbségi Szemle*, 2017 (1). 59–78.
- Ferenc Viktória: Novus Peregrinus – Külföldről haza? In: Attila Papp Z. (ed.): *Változó kisebbség. Kárpát-mendencei magyar fiatalok. A GeneZYs 2015 kutatás eredményei*. MCC – MTA TK KI, Budapest, 2017. 497–520.
- Gazsó Dániel: Ez itt a sziti. In: Zelei Miklós: *A kettézárt falu* (3. bővített kiadás). Kortárs Kiadó, Budapest, 2017. 325–333.
- Rákóczi Krisztián: Választások Szlovákiában – A rendszerellenes pártok előretörése és a magyar szavazók távolmaradása. *Kisebbségi Szemle*, 2016 (2). 7–28.
- Harrach Gábor: Etnicitás és pártpreferencia a Felvidéken – Kik alkotják az MKP és a Most–Híd szavazótáborát? *Kisebbségi Szemle*, 2016 (2). 29–51.
- Illyés Gergely: Helyhatósági választások Romániában – Mire elég a baloldali győzelme? *Kisebbségi Szemle*, 2016 (2). 77–103.
- Csernicskó István – Ferenc Viktória: Transition in language policy of Ukraine (1989–2014), In: Laihonon, Petteri – Sloboda, Marián – Zabrodszkaja, Anastassia (eds.): *Sociolinguistic transition in former Soviet and Eastern Bloc count-*

ries. *Recent developments two decades after the regime change*. Peter Lang's series Prague Papers on Language, Society and Interaction / Prager Arbeiten zur Sprache, Gesellschaft und Interaktion, Prague, 2016. 349–377.

- Gazsó Dániel: A magyar diaszpóra fejlődéstörténete. *Kisebbségi Szemle*, 2016 (1). 9–35.
- Gazsó Dániel: Volt egyszer egy Trianon. *Valóság*, 2015 (8). 70–88.
- Kántor Zoltán: Nemzetpolitika és állampolgárság. *Pro Minoritate*, 2015 (3). 36–48.
- Ferenc Viktória: Magyar vagy ukrán nyelvű ügyintézés? Jogismeret, jogtudatosság és nyelvválasztás összefüggései a kárpátaljai magyarok körében. *Pro Minoritate* 2015 (3). 54–68.
- Gazsó Dániel: An Endnote Definition for Diaspora Studies. *Minority Studies*, 2015 (18). 161–182.
- Gazsó Dániel: Egy definíció a diaszpórakutatás margójára. *Kisebbségkutatás*, 2015 (2). 7–33.
- Ludányi András: Szétszórtsági magyar sors: múlt, jelen, jövő. *Kisebbségkutatás*, 2015 (2). 113–120.
- Rákóczi Krisztián: Két választás Szlovákiában: a megyei és a helyhatósági választások eredményei. *Kisebbségkutatás*, 2015 (1). 26–44.
- Illyés Gergely: Államfőválasztás Romániában – Klaus Johannis és az „új szavazók”. *Kisebbségkutatás*, 2015 (1). 7–25.
- Illyés Gergely – Rákóczi Krisztián: European Parliamentary Elections in the Carpathian Basin in 2014. *Minority Studies*, 2014 (17). 9–22.
- Kántor Zoltán: Hungary's Kin-State Politics, 2010–2014. *Minority Studies*, 2014 (17). 23–33.
- Ludányi András: The Origins of Diaspora Consciousness in the Hungarian American Experience. *Minority Studies*, 2014 (17). 68–84.
- Ferenc Viktória: Ami a nemzetközi mérésekben nem látszik: tanulói kompetenciák Kárpátalján. *Kisebbségkutatás*, 2014 (4). 188–221.
- Gazsó Dániel: Magyarország latin szemmel. *Pro Minoritate*, 2014 (1). 145–158.
- Csernicskó István – Ferenc Viktória: Hegemonic, Regional, Minority and

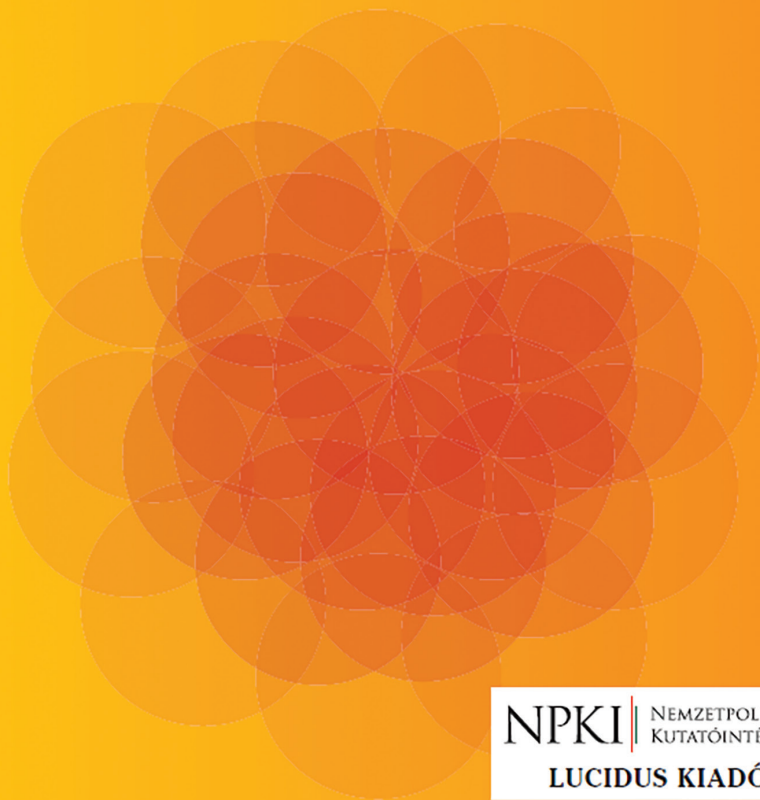

Language Policy in Subcarpathia: A Historical Overview and the Present-Day Situation. *Nationalities Papers: The Journal of Nationalism and Ethnicity*, 2014 (42:3). 399–425.

- Gazsó Dániel: Föld alatt s föld felett, Szelmencen zajlik az élet. *Forrás*, 2013 (2). 85–90.
- Kántor Zoltán: Nemzet és állam: a magyar állam és a külhoni magyarok. *Iustum Aequum Salutare*, 2013 (2). 149–155.
- Kántor Zoltán: Nemzetépítés és nemzetpolitika: az identitás intézményesítése. *Nemzeti Érdek*, 2013 (2). 12–17.
- Rákóczi Krisztián: Előrehozott parlamenti választások Szlovákiában – 2012: A magyar politikai esélyek csökkenése. *Kisebbségkutatás*, 2012 (2). 211–225.
- Illyés Gergely – Székely István Gergő: A 2012-es romániai helyhatósági választások tanulságai. *Kisebbségkutatás*, 2012 (2). 257–283.
- Illyés Gergely: Vegyes párt vagy átszavazás? *Magyar Kisebbség*, 2012 (1–2). 51–59.

TÉRVESZTÉS ÉS HATÁRTALANÍTÁS

A magyar nyelvpolitika 21. századi kihívásai

NPKI | NEMZETPOLITIKAI
KUTATÓINTÉZET
LUCIDUS KIADÓ

NEMZETPOLITIKAI ALAPISMERETEK

Közfoglaltati tisztviselők számára

Szerkesztette: Kántor Zoltán

KÖZIGAZGATÁSI ÉS IGAZSÁGÜGYI MINISZTERIUM
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKÁRSÁG

NPKI | NEMZETPOLITIKAI
KUTATÓINTÉZET

NEMZETI KÖZIGAZGATÁSI
ÉS TÁRSADALMI KUTATÓ

Tóth Norbert

A kisebbségi területi autonómia elmélete és gyakorlata

Nemzetközi jogi
és összehasonlító
jogi analízis

NPKI | NEMZETPOLITIKAI
KUTATÓINTÉZET

L'Harmattan

Kántor Zoltán

A NEMZET
INTÉZMÉNYESÜLÉSE
A RENDSZERVÁLTÁS UTÁNI
MAGYARORSZÁGON

Osiris

Zoltán Kántor (ed.)

Autonomies in Europe:

Solutions and Challenges

NPKE | RESEARCH INSTITUTE
FOR HUNGARIAN
COMMUNITIES ABROAD

L'Harmattan

Autonómie v Európe:

RIEŠENIA A VÝZVY

Editor: ZOLTÁN KÁNTOR

KALLIGRAM

The situation and rights of national minorities in Europe

La situation et les droits
des minorités nationales en Europe

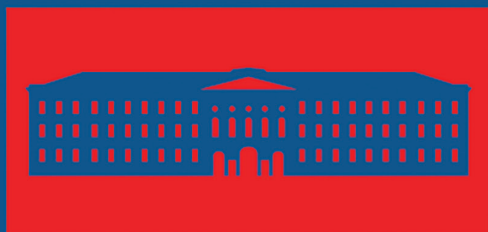
A nemzeti kisebbségek helyzete
és jogai Európában

NPKI | RESEARCH INSTITUTE
FOR HUNGARIAN
COMMUNITIES ABROAD

L'Harmattan

Rákóczi Krisztián
Válint Viktória
Varga Péter

Nemzetpolitika

dialog Campus

Harrach Gábor – Rákóczi Krisztián

Külön utakon

Adalékok a felvidéki magyarság
2009 utáni politikatörténetéhez

NPKI | NEMZETPOLITIKAI
KUTATÓINTÉZET

L'Harmattan

NPKI | NEMZETPOLITIKAI
KUTATÓINTÉZET

Kövesse tevékenységünket
honlapunkon és Facebook oldalunkon!

www.npki.hu

www.facebook.com/NemzetpolitikaiKutatointezet

1016 Budapest, Gellérthegy utca 30–32.

1253 Budapest, Pf. 70.

npki@bgazrt.hu

BETHLEN GÁBOR
Alapkezelő Zrt.

MINISZTERELNÖKSÉG
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKÁRSÁG